

Terjedelem: 45 oldal
Megjelenés: 2019
ISMN: 979-0-801670-77-9

Tartalomjegyzék:

A gitár üres húrjai és hangolása-----	1
Teljes pentaton-----	14
Bevezetés az üveghangok világába-----	16
Keleti pentaton dallamok-----	21
Rögtönzés népi szövegekre-----	23
További népdalok-----	23
Technikai gyakorlatok-----	29
Gyermekdalok és népdalok kísérettel-----	32
Duók tanár-diák részvételével-----	37

I.

Csillagok csillagok szépen ragyogjatok.. népdalkezdő a címe Mosóczi Miklós új gitáriskolájának. Fontos felismerése a kiadványnak, hogy a gitár pentaton hangolású, ami könnyű dallamjátékot tesz lehetővé üres és lefogott húrok hangjainak váltakozásával. Ezt megelőzve egy, kettő, majd több hangból álló gyermekek dalok gyakorlásával könnyen tanulja meg a kottaolvasást a tanuló.

Kriza János erdélyi folklórlista által gyűjtött népi versekhez találhatunk ki pentaton dallamokat a gyermekek, kreativitásuk fejlesztésére. A kötet begyakoroltatja az egyszerű üveghangokat is. Különösen a tanárok érdeklődésére tarthatnak számot a kínai, mongol és tatár pentaton dallamok, melyek hatást gyakorolhattak a magyar

pentatónia kialakulására is.

Ezután teljes oktáv hangterjedelmet betöltő népdalok következnek. Minden dallamhoz ott található a szöveg is, így szöveggel énekelve és gitározva tanulhatják meg a gyerekek a dallamokat, ízelítőt kapva a népdalok vidám, szomorú, megindító, tréfás vagy éppen gúnyoros hangvételéből. A kötet diák tanár duókkal végződik a Bartók Mikrokozmosz és a Gyermekeknek c. sorozatból.

Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok... kezdetű népdal Bartók feldolgozásában két gitáron, ez a kiadvány utolsó darabja. Ez a törékeny bensőséges dallam csengő bongó üveghangokkal szólal meg. Bartók kísérete gyöngéden simul a népdalhoz ritmikailag, kiegészítve azt és elmélyítve intim hangulatát. A kiadvány színes művészi gyermekrajzokat is tartalmaz jól kapcsolódva a népdalok természetes világához.

A kötet értékes zenei anyagához művészi kivitelezés is járul, biztosítva a tanulás örömét. A kötetet külön ajánljuk a határon kívül élő magyar fiatalok számára.

Prof. dr. Tokos Zoltán gitárművész-tanár

II.

2019-ben örvendetesen gyarapodott a magyar gitárkották száma. A jól bevált, sokak által alapműként használt, öt kötetes Nagy-Mosóczi-féle gitáriskola egyik szerzője, Mosóczi Miklós alkotott új, ezúttal önálló gitáriskolát.

A kötetet kézbe véve rögtön szembetűnik, hogy -eltérően a hagyományostól- a cím nem a szokványos "Gitáriskola", hanem népdalkincsünk egyik gyöngyszemének kezdősora: "Csillagok, csillagok szépen ragyogjatok..." A gitáriskola kifejezés az alcímben olvasható: "Gitáriskola gyermekeknek".

Ez a rendhagyó címadás, és az alcímben a "gyermekeknek" szó már jó előre sugallja, hogy a szerző bátran felvállalja a kodályi és bartóki hagyomány örökérvényűségét: "...csak tiszta forrásból..." A belépőre a zene és egy hangszer világába mi más lehetne alkalmasabb, mint saját zenei kultúránk alapvető elemei a népi mondókák, gyermek- és népdalok. Teszi ezt annak ellenére is, hogy a ma divatos irányzatok már elvetik ezt, és az egyre mélyebbre süllyedő zenei tömegízlést kiszolgálva a legújabb hangszeriskolák gyakran már a kommersz slágerzenére építve készülnek el.

A kötet törzsanyaga az erdélyi mondóka, gyermek- és népdalkincs, kiegészítve más

(keleti) népek, valamint a szerző saját pentaton dallamaival. A pentaton hangsor központi szerepet tölt be ebben a gitáriskolában: könnyen énekelhető és a gitár hangolásával, "lelkivilágával" összhangban könnyen játszható, s nem utolsó sorban természetes, magától értetődő teret ad a más gitáriskolákban sokszor elhanyagolt rögtönzésnek is. A teljes pentatonig való eljutás rendkívül aprólékosan felépített: egy hang ismétlésével megvalósuló ritmusgyakorlatok a kiindulási pont, majd két, három, és négy hangot tartalmazó mondókákon és gyermekdalokon keresztül érjük el az E=lá alaphangú teljes pentaton hangkészletet. Nagyszerű lehetőség ez a szolfézs és hangszeres tudás párhuzamos fejlesztésére a legegyszerűbb zenei elemektől indulva.

S mindeközben feltárul egy kincsesbarlang. Megtudjuk például, hogy a "Gólya, gólya gilice" Erdélyben "Gólya, gólya gerlice...", vagy hogy Bartók közismert Este e székelyeknél zongoradarabjának fődallama egy gyönyörű pentaton székely katolikus népének, az egykori "igazi" Székely himnusz. A pentaton apropóján Mosóczi Miklós más gitáriskoláktól eltérően, rendkívül hamar képbe hozza, megtanítja az alapvető üveghangokat, melyek csengő-bongó hangzása saját tapasztalatom szerint is különösen kedves a gitártanuló kisgyermek számára. (Például az előbb említett dallam is eljátszható kizárólag a VII., XII. érintőknél található üveghangokkal!) A pentaton mellett a kötet természetesen tartalmaz dó és lá pentachord, valamint hexachord hangsorokra épülő dallamokat is. Megismerkedhet a növendék a # és *b* módosító jelekkel, a díszítőhang fogalmával. Ritmikai szempontból az alapvető ütemmutatók mellett megismerhető az aszimmetrikus 7/8, valamint a váltakozó ütem. Az előadásra vonatkozóan különböző dalok felhasználásával megtanítja a tempo giusto, illetve a parlando fogalmát.

Hangszertechnikai szempontból rendkívül szimpatikus az a szabadság, amit a szerző biztosít a megszólaltatás vonatkozásában. Kezdetben elegendő a legkönnyebben elsajátítható és megvalósítható szabad pengetés hüvelyk ujjal ("p" tirando) még a magas hangok esetében is. Az *m-i* váltott pengetés a teljes pentaton elérésekor jelenik meg.

A gitáriskolában technikai gyakorlat-gyűjtemény is helyet kapott, mely többek között alapját képezi annak a könnyű kétszólamúságnak is, melyben az alsó szólam hüvelyk ujjal játszott (pentaton) dallamát a felső üres húrok ismétlődő hangjai kísérik mutató, középső esetleg gyűrűs ujjal pengetve. Ebben a játékmódban ismét kiváló lehetőség nyílik a rögtönzésre. A kétszólamúság másik megjelenésében a felső szólam dallamát kíséri a hüvelykujj (duda)basszusa.

A gitáriskola végén található duók rendkívül értékes zenei anyag két gitáros átiratai:

Bartók Béla Mikrokozmosz, illetve Gyermekeknek című művének kis darabjai, melyek mintegy összegezve az elsajátított tudást, lehetőséget biztosítanak a tanárok együttműködésére.

Végül, de nem utolsó sorban felhívom a figyelmet arra, hogy Mosóczi Miklós új gitáriskolája megjelenésében is kiemelkedik az átlagból. Nemesen egyszerű, rendkívül letisztult borítóját az ősi magyar mondavilág ikonikus figurája a csodaszarvas díszíti. Az ízléses, szép kottakép mellett a szerző unokáinak a kötet szellemiségét kifejező színes gyermekrajzai láthatók. A szerző magánkiadásában megjelent gitáriskolát szeretettel ajánlom a kezdet kezdetétől akár önálló, vagy más gitáriskolákkal párhuzamosan történő használatra a tanulás első és második évében.

Kozma István gitárművész,
a Fasang Árpád AMI tanszakvezető tanára

M. M.

El - e - sett a lúd a jé - gen, majd fel - kel a jö - vő hé - ten,
 Ösz - sze - ve - ri a bo - ká - ját, Sár - ga sar - kan - tyús csiz - má - ját.

Elment a tyúk búcsút járni,
 Nem kell onnan visszavárni,
 Majd visszajön sülvé, fővé,
 Nem ül többet az ülőre

Ha még egyszer leány lennék,
 Megnézném, hogy kihez mennék.
 Megválogatnám a legényt,
 Mint a piacon az edényt.

Az edénynek a mázasát,
 A legénynek a pirosát,
 Avval élnék a kedvemre,
 Boldog lennék életembe.

A kotta megrendelhető: Rózsavölgyi Zeneműbolt, Segovia Gitárszaküzlet, személyesen előzetes email jelentkezéssel [/mosoczi@freemail.hu/](mailto:mosoczi@freemail.hu). Személyes átvétel esetén a kiadvány ára: 10 példány alatt 3000 Ft., afölött 2500 Ft.